

👄 Fonetiniai kalbos sutrikimai – tai motorinės kilmės kalbos sutrikimai, kai vaikas sunkiai taisyklingai taria tam tikrus garsus. Šie sutrikimai atsiranda dėl netaisyklingo garsų tarimo arba dėl to, kad vaikas garsus taria kitaip, nei yra įprasta, tačiau jis supranta, kaip tie garsai turi skambėti.

Atsiradimo priežastys

Fonetinius kalbėjimo sutrikimus pagal jų atsiradimo priežastis galima suskirstyti į dvi grupes:

🧠 Funkcinės kilmės sutrikimai – netaisyklingas garsų tarimas be fizinių pažeidimų, dažniausiai susijęs su netinkamais kalbos įpročiais. Tikslios priežastys nėra aiškios.

👄🦷 Organinės kilmės sutrikimai – atsiranda dėl fiziologinių priežasčių, tokių kaip trumpas poliežuvinis raištis, netaisyklingas sąkandis, miofunkciniai sutrikimai, artikuliacinės motorikos koordinacijos problemos, arba neurologiniai pažeidimai.

Dažniausi fonetiniai kalbos sutrikimai:

🧠 Sigmatizmas (šveplavimas)

Vaikui sunku taisyklingai tarti šnypščiančius garsus, tokius kaip S, Z, Š, Ž, C, DZ, Č, DŽ. Pavyzdžiui, vietoj S gali būti tariama TH arba vietoj Š gali girdėtis S, liežuvis nepakankamai pakyla už viršutinių dantų. Dažniausia priežastis – netinkama liežuvio padėtis arba stipri oro srovė.

🌀 Garso R tarimo netikslumai

Susijęs su netaisyklingu R garso tarimu. Vaikui sunku tinkamai vibruoti liežuvį, kad ištartų R, todėl šis garsas gali būti keičiamas į L, J arba kitą garsą. Gali būti girdimas gumurinis garso R tarimas, virpa liežuvėlis, o ne liežuvio galiukas.

🌀 K, G garų tarimo netikslumai

Netaisyklingas K ir G garsų tarimas. Vietoj šių garsų gali būti tariami T ir D arba garsai gali būti tariami per minkštai.

🌀 L garso tarimo netikslumai

Sunkumai su L garso tarimu. Garsas gali būti praleidžiamas, pakeičiamas kitu, pvz.: J, R, H arba tariamas netaisyklingai ir panašus į U, V.

🌀 Garso H tarimo netikslumai

Susiję su H garso tarimu. Vaikas gali apskritai šio garso netarti arba pakeisti jį kitu garsu, pvz.: CH.

❌🌀 Praleidimai ar pakeitimai

Vaikas gali praleisti tam tikrus garsus (pvz.: sakyti „atė“ vietoj „katė“) arba pakeisti juos kitais (pvz.: „bana“ vietoj „vana“). Priežastis gali būti netinkama garsų artikuliacija arba motoriniai kalbos sunkumai.

Kaip galima padėti? 🧠👄

- Artikuliacijos pratimai: logopedas gali pasiūlyti įvairių pratimų, skirtų liežuvio, lūpų ir kitų kalbos organų stiprinimui ir taisyklingam garsų tarimui.
- Veidrodžio technika: vaikui gali būti naudinga matyti savo veidą, artikuliacinį aparatą veidrodyje ir stebėti, kaip juda lūpos ir liežuvis tariant garsus.
- Kalbėjimo žaidimai: žaidimai, kurių metu vaikas mokosi taisyklingai tarti garsus, gali padėti jam įveikti artikuliacijos sunkumus.